

Dokument na rokovanie

B9-0403/2020

9.12.2020

NÁVRH UZNESENIA

v súlade s článkom 222 ods. 8 rokovacieho poriadku

o európskej iniciatíve občanov „Minority SafePack – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“
(2020/2846(RSP))

Esteban González Pons, Loránt Vincze

v mene skupiny PPE

Juan Fernando López Aguilar, Hannes Heide

v mene skupiny S&D

Malik Azmani

v mene skupiny Renew

Rasmus Andresen, François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield,

Bronis Ropé

v mene skupiny Verts/ALE

Clare Daly

v mene skupiny GUE/NGL

Uznesenie Európskeho parlamentu o európskej iniciatíve občanov „Minority SafePack – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ (2020/2846(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na európsku iniciatívu občanov „Minority SafePack – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ (ECIXXXX),
- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (Zmluva o EÚ), a najmä na jej článok 2, článok 3 ods. 3 a článok 11 ods. 4,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej články 19, 24, článok 53 ods. 1, článok 63, článok 79 ods. 2, článok 107 ods. 3 písm. e), článok 108 ods. 4, články 109, 118, článok 165 ods. 4, článok 167 ods. 5, článok 173 ods. 3, články 177, 178 a článok 182 ods. 1,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/788 zo 17. apríla 2019 o európskej iniciatíve občanov¹ (ďalej len „nariadenie o EIO“),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä jej články 10, 21, 22 a 51,
- so zreteľom na závery Európskej rady z 21. – 22. júna 1993, v ktorých sa stanovili požiadavky, ktoré musí krajina splniť, aby mohla vstúpiť do Európskej únie (kodanské kritériá),
- so zreteľom na článok 27 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a na Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktoré prijalo Valné zhromaždenie OSN 16. decembra 1966,
- so zreteľom na Rámcový dohovor Rady Európy na ochranu národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov, ako aj na stanoviská príslušných monitorovacích orgánov,
- so zreteľom na Kodanský dokument Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“) z roku 1990 a na mnohé tematické odporúčania a usmernenia týkajúce sa práv menšín, ktoré vydal Vysoký komisár OBSE pre otázky národnostných menšín a Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2018 o minimálnych normách pre menšiny v EÚ²,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. februára 2018 o ochrane a nediskriminácii menšín

¹ Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 55.

² Ú. v. EÚ C 363, 28.10.2020, s. 13.

- v členských štátoch EÚ³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2018 o rovnosti jazykov v digitálnom veku⁴,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2013 o ohrozených európskych jazykoch a jazykovej rozmanitosti v Európskej únii⁵,
 - so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov⁶,
 - so zreteľom na rozhodnutia a judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ), najmä vo veci T-646/13 (Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Komisia)⁷ a vo veci T-391/17 (Rumunsko/Komisia)⁸;
 - so zreteľom na rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/652 z 29. marca 2017 o navrhovanej iniciatíve občanov s názvom Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe⁹,
 - so zreteľom na verejné vypočutie o európskej iniciatíve občanov Minority SafePack, ktoré 15. októbra 2020 usporiadali Výbor pre kultúru a vzdelávanie, Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výbor pre petície,
 - so zreteľom na návrh európskej iniciatívy občanov Minority SafePack, pokiaľ ide o legislatívne akty očakávané od Komisie na základe EIO, predložený Komisii po predložení podpisov a prezentovaný v Parlamente počas verejného vypočutia,
 - so zreteľom na článok 222 ods. 8 rokovacieho poriadku,
- A. keďže podľa článku 2 Zmluvy o EÚ je Únia založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám;
- B. keďže v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa uvádza, že cieľom Únie je podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi, ako aj rešpektovať jej bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečiť zachovanie a zveľádovanie európskeho kultúrneho dedičstva;
- C. keďže v článku 6 ZFEÚ sa uznáva, že EÚ má v oblasti kultúry a vzdelávania právomoc vykonávať činnosti na podporu, koordináciu alebo doplnenie činností členských štátov; keďže Komisia by mala aktívne spolupracovať s členskými štátmi v týchto oblastiach

³ Ú. v. EÚ C 463, 21.12.2018, s. 21.

⁴ Ú. v. EÚ C 433, 23.12.2019, s. 42.

⁵ Ú. v. EÚ C 93, 9.3.2016, s. 52.

⁶ Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 15.

⁷ ECLI:EU:T:2017:59.

⁸ ECLI:EU:T:2019:672.

⁹ Ú. v. EÚ L 92, 6.4.2017, s. 100.

politiky, ktoré tiež vyvolávajú veľké obavy v súvislosti s príslušníkmi menšín;

- D. keďže podľa článku 10 ZFEÚ sa Únia pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politik a činností zameriava na boj proti diskriminácii z dôvodu rasy alebo etnického pôvodu;
- E. keďže v článku 21 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) sa uvádza, že sa zakazuje akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmysľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie;
- F. keďže v článku 22 charty sa uvádza, že Únia rešpektuje kultúrnu, náboženskú a jazykovú rozmanitosť;
- G. keďže rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti je zakotvené v článku 167 ZFEÚ;
- H. keďže približne 8 % občanov EÚ patrí k národnostnej menšine a približne 10 % hovorí regionálnym jazykom alebo jazykom menšín; keďže títo občania vďaka svojim jedinečným jazykom a kultúram predstavujú neodmysliteľnú súčasť kultúrneho bohatstva Únie;
- I. keďže z hľadiska právneho a akademického jazyka sa na všeobecnú koncepciu menšín v Európe vzťahuje široká škála termínov; keďže tieto sociálne skupiny sa často označujú aj ako národnostné menšiny, etnické skupiny, tradičné alebo autochtónne menšiny, národnosti, obyvatelia konštitučných regiónov, jazykové menšiny, skupiny hovoriace menej používanými jazykmi, jazykové skupiny atď.; keďže s cieľom obísť ťažkosti spojené s prenosom rôznych pojmov používaných v celej Európe používa Rada Európy vo svojom Rámcovom dohovore na ochranu národnostných menšín, ktorý stále predstavuje najvyšší medzinárodný štandard ochrany menšín v Európe, pojem „národnostná menšina“; keďže európska iniciatíva občanov (EIO) Minority SafePack používa na označenie týchto menšinových skupín pojem „národnostné a jazykové menšiny“;
- J. keďže väčšina národnostných a jazykových menšín čelí čoraz rýchlejšiemu trendu asimilácie a straty jazykov, čo sa premieta do jazykovej a kultúrnej ochudobnenosti v rámci EÚ a straty jej rozmanitosti, ktorú má EÚ podľa zmlúv chrániť; keďže vzdelávanie je hlavným nástrojom na oživenie a zachovanie menšinových jazykov;
- K. keďže Atlas ohrozených svetových jazykov UNESCO uvádza, že 186 jazykov z členských štátov EÚ patrí medzi zraniteľné alebo ohrozené jazyky a 3 ďalšie jazyky zanikli;
- L. keďže 15. júla 2013 bola Európskej komisii predložená európska iniciatíva občanov Minority SafePack, v ktorej sa vyzýva na prijatie opatrení EÚ na podporu národnostných a jazykových menšín v 11 oblastiach;
- M. keďže 13. septembra 2013 Komisia rozhodla, že táto EIO nie je dostatočne podložená nato, aby ju zaregistrovala; keďže organizátori EIO podali odvolanie na Súdny dvor Európskej únie a 3. februára 2017 Súdny dvor vydal rozsudok, ktorým zrušil rozhodnutie Komisie;

- N. keďže s cieľom prijať potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s rozsudkom Všeobecného súdu Komisia opätovne analyzovala právnu prípustnosť EIO a 29. marca 2017 rozhodla¹⁰ o registrácii iniciatívy v deviatich oblastiach z pôvodne požadovaných 11 oblastí;
- O. keďže v súlade s článkom 15 nariadenia o EIO po úspešnom zbere podpisov nasleduje po kontrole právnej prípustnosti zo strany Komisie posúdenie podstaty EIO; keďže Komisia prijíma svoje právne a politické závery k iniciatíve na základe zmlúv EÚ;
- P. keďže Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 24. septembra 2019 vo veci T-391/17 potvrdil rozhodnutie Európskej komisie zaregistrovať EIO Minority SafePack;
- Q. keďže medzi 3. aprílom 2017 a 3. aprílom 2018 sa v EÚ zozbieralo 1 123 422 osvedčených podpisov, pričom minimálna vnútroštátna prahová hodnota sa dosiahla v 11 členských štátoch;
- R. keďže európska iniciatíva občanov je prvým nástrojom nadnárodnej participatívnej demokracie vo svete, ktorý umožňuje občanom priamo komunikovať s inštitúciami EÚ;
- S. keďže Minority SafePack je piatou z doteraz iba 6 úspešných EIO;
- T. keďže podľa článku 14 nariadenia (EÚ) 2019/788 Parlament po verejnom vypočutí musí posúdiť politickú podporu jednotlivých európskych iniciatív občanov; keďže Parlament v súlade s článkom 222 rokovacieho poriadku usporiadal verejné vypočutie 15. októbra 2020;
1. opakuje svoju rozhodnú podporu nástroju EIO a požaduje plné využívanie jeho potenciálu; zdôrazňuje, že EIO je pre občanov príležitosťou rozpoznať a vyjadriť ich ambície a požiadať EÚ, aby konala; zdôrazňuje, že umožniť občanom zohrávať aktívnu úlohu v politických procesoch, ktoré sa ich týkajú, je nevyhnutné na priblíženie projektu európskej integrácie občanom;
 2. poukazuje na to, že 1. januára 2020 nadobudlo účinnosť nové nariadenie o EIO a že je mimoriadne dôležité, aby európske a vnútroštátne inštitúcie vyvinuli maximálne úsilie o to, aby opätovné spustenie tohto participatívneho nástroja EÚ bolo úspešné; zdôrazňuje, že Komisia by mala náležite zvážiť žiadosti, ktoré vyjadrilo viac ako 1,1 milióna občanov EÚ prostredníctvom EIO Minority SafePack;
 3. pripomína, že ochrana osôb patriacich k menšinám spolu s demokraciou, právnym štátom a dodržiavaním ľudských práv predstavuje výslovnú základnú hodnotu EÚ podľa článku 2 Zmluvy o EÚ;
 4. pripomína, že v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa stanovuje, že Únia musí rešpektovať svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečovať zachovávanie a zveľaďovanie európskeho kultúrneho dedičstva; zdôrazňuje, že menšinové jazyky a kultúry sú neoddeliteľnou súčasťou kultúry a dedičstva Únie; zdôrazňuje, že Únia by mala podporovať opatrenia členských štátov na zabezpečenie ochrany práv osôb

¹⁰ Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/652.

patriacich k menšinám;

5. opätovne pripomína svoju výzvu Komisii¹¹, aby v súlade so zásadou subsidiarity vypracovala spoločný rámec minimálnych noriem EÚ na ochranu práv osôb patriacich k menšinám, ktoré budú pevne zakotvené v právnom rámci zaručujúcom demokraciu, právny štát a základné práva v celej EÚ;
6. vyzýva členské štáty, aby prijali všetky potrebné opatrenia a dodržiavali práva osôb patriacich k menšinám a aby zabezpečili, aby sa tieto práva v plnej miere dodržiavali;
7. domnieva sa, že v komunitách, ktoré majú viac ako jeden úradný jazyk, sa musia dodržiavať jazykové práva bez toho, aby sa obmedzovali práva ktorejkoľvek skupiny v porovnaní s ostatnými, v súlade s ústavným poriadkom každého členského štátu a s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi; je presvedčený, že v rámci podpory regionálnych jazykov či ochrany jazykových komunít sa musia dodržiavať základné práva všetkých osôb;
8. domnieva sa, že EÚ by mala prostredníctvom programov EÚ naďalej zvyšovať povedomie o viacjazyčnosti v celej Európe a aktívne propagovať výhody viacjazyčnosti;
9. pripomína, že v EÚ neexistuje žiadna spoločná definícia osoby, ktorú možno považovať za príslušníka národnostnej alebo jazykovej menšiny; zdôrazňuje, že je potrebné chrániť všetky menšiny bez ohľadu na ich vymedzenie, a zdôrazňuje, že každé vymedzenie by sa malo uplatňovať pružným spôsobom, pričom by sa mali dodržiavať zásady subsidiarity, proporcionality a nediskriminácie;
10. vyzýva na spoluprácu EÚ a Rady Európy v oblasti ochrany práv národnostných a jazykových menšín založenú na vzájomnej podpore; poukazuje na to, že takáto spolupráca by EÚ ponúkla možnosť nadviazať na úspechy a skúsenosti Rady Európy, ktorá by tak zase mohla zvýšiť účinnosť vykonávania svojich odporúčaní vydaných v súvislosti s Rámcovým dohovorom na ochranu národnostných menšín a Európskou chartou regionálnych alebo menšinových jazykov;

K deviatim návrhom v rámci EIO

11. uznáva, že ochrana národnostných a jazykových menšín je predovšetkým zodpovednosťou orgánov členských štátov; poukazuje však na to, že Únia zohráva významnú úlohu pri podpore orgánov členských štátov v tomto úsilí; poukazuje na to, že množstvo jej členských štátov predstavuje úspešné príklady dôstojného a harmonického spolužitia rôznych komunít, a to aj v oblasti politik jazykového a kultúrneho oživenia; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy v oblasti ochrany a podpory práv osôb patriacich k menšinám, a vyzýva EÚ, aby takéto výmeny napomáhala;
12. zastáva názor, že opatrenia na zachovanie kultúrnej a jazykovej identity v prospech osôb patriacich k národnostným a jazykovým menšinám sa musia zameriavať na

¹¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. novembra 2018 o minimálnych normách pre menšiny v EÚ.

pozitívne opatrenia, a to aj v oblastiach vzdelávania, kultúry a verejných služieb;

13. vyjadruje obavy zo znepokojivého zvýšenia výskytu trestných činov z nenávisťi a nenávisťných prejavov motivovaných rasizmom, xenofóbiou a netoleranciou voči osobám patriacim k národnostným a jazykovým menšinám v Európe; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spustili kampane zamerané proti nenávisťným prejavom a bojovali proti rasizmu a xenofóbii namiereným voči osobám patriacim k národnostným a jazykovým menšinám;
14. uznáva prínos národnostných a jazykových menšín ku kultúrnemu dedičstvu EÚ a zdôrazňuje úlohu médií;
15. poukazuje na to, že jazyková rozmanitosť je cenným prvkom kultúrneho bohatstva Európy, ktoré by sa malo chrániť, aby sa zabezpečilo odovzdávanie regionálnych alebo menšinových jazykov z generácie na generáciu; vyjadruje hlboké znepokojenie nad regionálnymi alebo menšinovými jazykmi, ktorým hrozí zánik; zdôrazňuje potrebu robiť v tomto smere viac; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby podporovali jazykové vzdelávanie v celej EÚ vrátane učenia sa menšinových jazykov; konštatuje, že v EIO sa požaduje zriadenie európskeho centra pre jazykovú rozmanitosť s cieľom chrániť bohatú rozmanitosť európskych jazykov;
16. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zohľadnili potreby národnostných alebo jazykových menšín pri návrhoch programov financovania; domnieva sa, že ochrana viacjazyčnosti a kultúrnej rozmanitosti je hnacou silou regionálneho rozvoja a inovácií, a preto sa domnieva, že by ju mali zohľadňovať európske štrukturálne a investičné fondy a Kohézny fond; je presvedčený, že finančné prostriedky z programu Horizont Európa na štúdium kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a jej vplyvu na hospodársky rozvoj v regiónoch EÚ by umožnili lepšie zameranie verejných politík na národnostné a jazykové menšiny;
17. uznáva úlohu jazyka v kultúre; je znepokojený dodatočnou výzvou, ktorej môžu čeliť subjekty pôsobiace na poli kultúry v regionálnych alebo menšinových jazykoch, keď chcú osloviť širšie publikum a získať prístup k finančným a administratívnym zdrojom; vyzýva členské štáty, aby zohľadnili regionálne situácie a vypracovali opatrenia na pomoc subjektom pôsobiacim na poli kultúry pri vyjadrovaní slobody kultúry bez ohľadu na ich jazykové alebo iné špecifiká;
18. domnieva sa, že každý občan EÚ by mal mať možnosť požívať kultúru a zábavu vo svojom vlastnom jazyku; poukazuje na to, že jazykové menšiny sú často príliš malé alebo nemajú inštitucionálnu podporu nato, aby vytvorili komplexný systém vlastných masovokomunikačných služieb; v tomto smere vyzýva Komisiu, aby vypracovala posúdenie a prijala najvhodnejšie opatrenia na podporu rozvoja takýchto masovokomunikačných služieb; konštatuje, že od predloženia EIO Minority SafePack Komisii v roku 2013 už spoluzákondarcovia prijali základné návrhy týkajúce sa autorských práv a audiovizuálnych mediálnych služieb; berie na vedomie nedávno prijaté oznámenie Komisie o prvom krátkodobom preskúmaní nariadenia o geografickom blokovaní (COM(2020)0766), v ktorom Komisia navrhuje podrobné hodnotenie na rok 2022, keďže vtedy by sa už mali prejaviť účinky nariadenia v plnom rozsahu; víta plán Komisie nadviazať dialóg so zainteresovanými stranami o

audiovizuálnom obsahu ako súčasť jej mediálneho a audiovizuálneho akčného plánu; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa v budúcich nariadeniach zohľadňovali otázky menšinového jazyka;

19. zdôrazňuje, že veľký počet osôb bez štátnej príslušnosti v Európskej únii patrí k národnostným a jazykovým menšinám; domnieva sa, že s náležitým ohľadom na suverenitu a právomoci členských štátov by sa v tejto súvislosti mohli prijímať pozitívne opatrenia, ktoré sa už v niektorých krajinách prijímajú; zdôrazňuje, že udelenie alebo odňatie štátneho občianstva je vnútroštátnou právomocou;
20. vyjadruje podporu európskej iniciatívy občanov „Minority SafePack – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“; vyzýva Komisiu, aby v tejto veci konala a navrhla právne akty založené na zmluvách a nariadení o EIO, a to v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality; poukazuje na to, že v iniciatíve zaregistrovanej Komisiou sa vyzýva na prijatie legislatívnych návrhov v deviatich samostatných oblastiach, a pripomína, že v iniciatíve sa požaduje, aby sa jednotlivé návrhy osobitne overili a posúdili;
 - o
 - o o
21. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii, Rade, Agentúre Európskej únie pre základné práva a vládam a parlamentom členských štátov.